

[Lise Østergaard]

Den danske regering er nu af den overbevisning, at en del af vores bistand, nemlig statslånsbistanden, fortsat må være bundet til indkøb i Danmark, så længe der ikke er en mere udbredt enighed i andre lande om en fuldstændig afbinding af alle donorlandes bidrag, men vi er enige med u-landene i, at det ville være ønskeligt, om en sådan international ordning kunne opnås.

For det andet ville en omlægning af dansk bistand i den nævnte retning indebære, at vi ikke længere kunne støtte FNs, Verdensbankens og de andre internationale organisationers virksomhed i udviklingslandene, og det ville være i fundamental strid med dansk udenrigspolitik.

Nu er det sådan, at FN og Verdensbanken som bekendt følger det princip, at de kun indkøber udstyr o. lign. på basis af almene licitationer, og det er dog vel et princip, som fremskridtspartiet skulle kunne bifalde med sin tilslutning til den frie konkurrence. Alle vestlige lande, som støtter FNs og de andre internationale organisationers udviklingsaktiviteter, er enige om, at en multilateral bistand skal være ubundet, og det er kun de kommunistiske lande, der ligesom fremskridtspartiet er tilhængere af bunden bistand til FN, til Verdensbanken o. lign.

Endelig for det tredje ville en vedtagelse af fremskridtspartiets og i nogen grad også af de konservatives forslag føre til en alvorlig forringelse af Danmarks bilaterale, tosidede, projektbistand, fordi det ville blive umuligt at opfylde den sociale målsætning, som loven fastslår at vores bistand skal have. Det er et af dansk udviklingsbistands vigtigste principper, at vi fremfor alt ønsker at hjælpe de befolkningsgrupper, der hidtil er blevet sorteret i udviklingen, og det vil sige de fattigste mennesker i de fattige udviklingslande. Det mål kan vi ikke nærme os, hvis vi kun må levere danske varer og ikke samtidig afholde lokale udgifter, for hvis de fattigste befolkningsgrupper skal tages med ind i udviklingsprocessen, er der brug for helt anderledes enkle ting end dem, den danske industri kan levere på baggrund af sit høje teknologiske niveau.

I fattige asiatiske eller afrikanske landsbyer er det først og fremmest de helt elementære behov, der skal imødekommes, f. eks. ved at der opføres skoler og sundhedsklinikker, ved at der tilvejebringes simple redskaber til

hjemmeindustrien, ved at der skaffes brønd med rent drikkevand, foretages reparation af småveje, udbygning af kloakker o. lign., og alle disse simple indretninger kan man ikke importere fra Danmark, de må fremstilles lokalt. Hvis vi afskærer os fra muligheden for at finansiere disse ting, svigter vi i alvorlig grad de fattigste i u-landene, og vi svigter de grundlæggende principper i vores u-landspolitik.

Nu forstår jeg i og for sig godt, at erhvervssiden har været fristet til at gå ind for, hvad jeg vil kalde den nemme løsning i en økonomisk svag periode. Men jeg finder oprigtig talt, at denne option, som en forøgelse af de bundne statslån er, ikke kan stemme overens med erhvervslivets egne langsigtede interesser. Der er ingen udenlandsk konkurrence om statslånsmidlerne, og den protektionisme, som man dermed i virkeligheden indfører, stemmer ikke overens med dansk erhvervslivs bedste traditioner for fremme af den frie handel, og den kan i det lange løb skade dansk industris konkurrencedygtighed. Jeg synes, det er mindst lige så betænkeligt, at den protektionistiske løsning, der kun kan være en løsning på kort sigt, indebærer en risiko for, at man ikke har opmærksomheden tilstrækkeligt henledt på de voksende afsætningsmuligheder, som ligger i Danmarks medlemskab af og vores bidrag til de multilaterale bistandsorganisationer.

Det er sådan, at gennem vores medlemskab af FN og dens organisationer, gennem medlemskab af EFs udviklingsfond og af de regionale udviklingsbanker har vi en indfaldsvinkel til flere og langt større markeder i udviklingslandene, end vores egen statslånsbistand nogen sinde vil kunne give adgang til. Det vil nu nok ingen bestride, men selvfølgelig er problemet det, at det kræver en indsats fra erhvervslivets side at finde den nøgle, der åbner døren til disse organisationer, og det kræver givetvis en betydelig anstrengelse af den enkelte virksomhed eller gruppe af virksomheder at gøre sig fortrolig med disse organisationers arbejdsgang og lære at udnytte de muligheder, der ligger i disse systemer, som i virkeligheden efterhånden er blevet en særlig egenskab ved udviklingslandenes markeder.

På grundlag af den dialog, som regeringen har haft med Industrirådet om disse spørgsmål igennem de seneste måneder, er det mit